

REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVA
ZYRA E AUDITORIT PËRGJITHSHËM/ KANCELARIJA GENERALNOG
REVIZORA/OFFICE OF THE AUDITOR GENERAL

Nr. dok. 20.2.1-2009-08

**RAPORTI I AUDITIMIT TË PASQYRAVE FINANCIARE
PËR ZYREN E PRESIDENTIT TË REPUBLIKË SË KOSOVËS PËR
VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2009**

Prishtinë, Korrik 2010

TABELA E PËRMBAJTJES

- I. Përmbledhje e Përgjithshme
- II. Hyrje
- III. Objektivi i Auditimit dhe Fushëveprimi
- IV. Qasja e Auditimit
- V. Opinioni i Auditimit
- VI. Gjendja e Rekomandimeve të Vitit të Kaluar
- VII. Të Gjeturat dhe Rekomandimet Kryesore të Auditimit

Shtojcat:

- I. Llojet e ndryshme të Opinioneve të Auditimit (ISSAI 400)
- II. Komentet e Entitetit të audituar dhe Konkluzionet e ZAP-it

LISTA E SHKURTESAVE

AP	Auditori i Përgjithshëm
BKK	Buxheti i Konsoliduar i Kosovës
INTOSAI	Organizata Ndërkombëtare e Institucioneve Supreme të Auditimit
LMFPP	Ligji Nr. 03/L-048 Për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë
LPP	Ligji Nr. 02/L-99 Për Prokurimin Publik në Kosovë
MEF	Ministria për Ekonomi dhe Financa
NjAB	Njësia e Auditimit të Brendshëm
OE	Operatori Ekonomik
OB	Organizatë Buxhetore
PF	Pasqyrat Financiare
SIMFK	Sistemi Informativ i Menaxhimit Financiar të Kosovës
SNKSP	Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit të Sektorit Publik
UA	Udhëzimi Administrativ
UOP	Urdhër Obligim Pagesë
ZAP	Zyra e Auditorit të Përgjithshëm
ZPRK	Zyra e Presidentit të Republikës së Kosovës

I. Përmbledhje e përgjithshme

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) ka kryer auditimin e Pasqyrave Financiare të Zyrës së Presidentit të Republikës së Kosovës (ZPRK) për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2009.

Auditimi jonë është kryer në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit të hartuara nga INTOSAI dhe ka përfshirë testet dhe procedurat që ne menduam se ishin të nevojshme për të dhënë një opinion lidhur me Pasqyrat Financiare.

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare *prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale, pozitën financiare të ZPRK-së për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2009, në pajtim me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP) “raportimi financiar, në bazë të Kontabilitetit të Parasë se Gatshme” (ISSAI 400 Opinion i Pakualifikuar).

Përkundër raportimit të duhur financiar, auditimi ynë ka identifikuar dobësi të caktuara në fushën e menaxhimit financiar dhe kontroleve, që nuk ndikojnë materialisht në kualitetin dhe besueshmërinë e të dhënave të paraqitura në P/F.

Dobësitë kryesore të identifikuara janë si në vijim:

1. Procedurat e prokurimit publik nuk janë në harmoni të plotë me LPP-në. Ishin bërë ndarje të blerjeve me qëllim të shmangies nga procedurat e hapura. Specifikacionet teknike ishin të pa qarta;
2. Planifikim jo i mirë i buxhetit në pjesën e investimeve kapitale dhe dështim në implementimin e tij, 42% e buxhetit të rishikuar ishte shpenzuar. Buxheti për investime kapitale tërësisht i pa shpenzuar;
3. Dobësi në menaxhimin dhe evidentimin e pasurive duke mos i zhvlerësuar të gjitha pasuritë me normat përkatëse të zhvlerësimit;
4. Sistemi i kontrollit të brendshëm i dobët, në veçanti lidhur me kërkesat për blerje, pranimin e blerjeve, limitet e përdorimit të telefonave, zhvlerësimin e pasurive, obligime të pa raportuara në vitin 2008 dhe të paguara gjatë vitit 2009;
5. Funkionimi i Auditimit të Brendshëm nuk është në nivel të kënaqshëm dhe ka nevojë për përmirësim sidomos në përmbushjen e planit dhe periudhën e mbulimit të fushëveprimit.

Dobësive që ne ju jemi referuar në këtë raport, na kanë bërë që të vijmë deri të një konkluzion i përgjithshëm:

- Ende nevojiten përpjekje në mënyrë që menaxhmenti i ZPRK-së të ndërmarrë masat e nevojshme në përmirësimin e kontrollit menaxherial;
- Menaxhmenti i ZPRK-së duhet të marrë masa të mëtutjeshme për realizimin efikas të buxhetit, në veçanti të projektet kapitale të cilat nuk kanë shënuar rezultate të mjaftueshme; dhe
- Sistemi i Kontrollit të Brendshëm të sigurohet se është funksional dhe të arrijë qëllimet.

Në këtë aspekt ne rekomandojmë menaxhmentin e ZPRK-së që të rishikoj praktikat, sistemet dhe proceset ekzistuese si dhe të analizoj situatën brenda atyre fushave me mangësi të theksuara, të ndërmerr veprime të mëtutjeshme përmirësuese që do të përkrahin arritjen e objektivave të përgjithshme. Menaxhmentit të ZPRK-së i është dhënë mundësia për të dhënë komente mbi draftin e këtij raporti. Më pas një numër i ndryshimeve është bërë në këtë raport.

Çështjet e papërfunduara, për të cilat ne si auditorë dhe entiteti i audituar ende kemi pikëpamje të ndryshme, mund ti gjeni në Shtojcën 2.

Menaxhmenti është zotuar që do të bëjnë të gjitha përpjekjet për ti adresuar të gjitha rekomandimet e dhëna.

II. HYRJE

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) është përgjegjëse për kryerjen e auditimeve vjetore të rregullsisë së Institucioneve Publike të Kosovës.

Është përgjegjësi e Zyrës së Presidentit të Republikës së Kosovës të përgatisë Pasqyrat Financiare në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin financiar në bazë të kontabilitetit të parasë së gatshme”, dhe në përputhje me Udhëzimin Administrativ 2009/20, dhe ato t’i prezantoj me kohë.

III. Objektivi dhe Fushëveprimi i Auditimit

Auditimi i Zyrës së Presidentit të Republikës së Kosovës ka të bëjë me Pasqyrat Financiare për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2009.

Auditimi i Rregullsisë është definuar si verifikim i kontabilitetit financiar, duke përfshirë ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare si dhe dhënien e opinioneve:

- Nëse pasqyrat financiare japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

IV. Qasja e Auditimit

Auditimit tonë ju kemi qasur duke adoptuar manualin e ri për auditimin tonë të rregullsisë që është konform standardeve të auditimit të njohura ndërkombëtarisht.

Kemi ndjekur qasjen tonë të auditimit përmes katër fushave kryesore, si vijon:

- Të kuptuarit e Entitetit - të kuptojmë plotësisht entitetin, përfshirë këtu edhe kornizën e autoriteteve dhe të sistemeve kyçe, në mënyrë që të kuptojmë çështjet kyçe të cilat mund të kenë ndikim në pasqyrat financiare;
- Identifikimi i Rrezikut - duke kuptuar entitetin dhe nga rezultatet e mëhershme të auditimit, ne identifikojmë rreziqet të cilat mund të shpijnë në keq deklarim material në pasqyra financiare ose mospërputhshmëri me ligjin;
- Kontrollat e Brendshme të Menaxhimit - aty ku identifikohen rreziqet, ne kërkojmë të identifikojmë menaxhimin dhe kontrollat monitoruese të cilat mund të zvogëlojnë ato rreziqe; dhe
- Përdorimi i Procedurave Substanciale dhe Analitike - për të ofruar një siguri të auditimit me vëmendje të veçantë tek fushat ku dobësitë në kontrolle janë identifikuar.

Ne duhet kuptuar kontrollat e brendshme mjaftueshëm për të vlerësuar rrezikun e keqdeklarimit material. Në përputhje me këtë kërkesë dhe punën tonë sipas kontrolleve të brendshme të menaxhimit të theksuara më lartë, ne dokumentojmë kontrollat e menaxhimit dhe ato monitoruese që të na ndihmojmë në informimin e gjykimit tonë për rreziqet e keqdeklarimit material.

Ne planifikojmë të kryejmë auditimin për të qenë në gjendje të ofrojmë siguri të arsyeshme.

Ne planifikojmë materialitetin për të na ndihmuar në planifikimin e auditimit tonë dhe vlerësimin e të gjeturave tona të auditimit. Në terme të përgjithshme, (siç specifikohet në standardet e auditimit) ne konsiderojmë që një çështje është materiale nëse mos shpalosja, keq deklarimi, përfshirja ose lënia jashtë e saj, me gjasë do të mund të ndërronte pikëpamjen e përgjithshme të dhënë nga pasqyrat financiare tek shfrytëzuesit.

Sipas qasjes sonë të rishikuar të auditimit, ne kemi ndërmarrë një auditim të parakohshëm përgjatë këtij viti. Auditimi i parakohshëm duhet të kuptohet si një auditim që fillon nga viti fiskal që është nën auditim me qëllim të dhënies së rekomandimeve mbi atë se si:

- Mund të trajtohen rekomandimet e mëparshme;
- Të adresohen Pasqyrat Vjetore Financiare; dhe
- Të adresohen çështjet e menaxhimit financiar gjatë vitit aktual.

Këtë vit ne kemi raportuar konkluzionet dhe rekomandimet tona nga auditimet e parakohshme në Memorandumet e Auditimit, në Janar të vitit 2010.

Me qëllim të përmbushjes së përgjegjësiave tona për auditimin e Zyrës së Presidentit të Republikës së Kosovës, ne kemi ndërmarrë aktivitetet si në vijim:

1. Kemi rishikuar Pasqyrat Financiare të ZPRK-së në raport me buxhetin e miratuar për vitin 2009.
2. Kemi përcaktuar nëse Pasqyrat Financiare të ZPRK-së janë përgatitur në pajtim me SNKSP "Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme".
3. Kemi kryer testim substanciale gjithëpërfshirëse mbi transaksionet financiare;
4. Kemi zbatuar një kombinim të mostrimit sipas gjykimit dhe sipas rastit, në përzgjedhjen e transaksioneve për testim;

5. Kemi përcaktuar nivelet e materialitetit, 2% për kategorinë e shpenzimeve (ZPRK nuk mbledh të hyra) si prag për lehtësimin e përcaktimit të llojit të opinionit që duhet dhënë mbi pasqyrat financiare;
6. Jemi mbështetur në një lloj kombinimi të intervistave, rishikimeve analitike, rishikimin e dokumenteve dhe verifikimin fizik për të vlerësuar vlefshmërinë dhe rregullsinë e transaksioneve financiare;
7. Kemi vlerësuar pavarësinë dhe cilësinë e punës së Njësisë së Auditimit të Brendshëm në ZPRK, për të përcaktuar nëse mund të mbështetemi në punën e tyre për qëllimet e auditimit tonë;

Në këtë raport ne përmbledhim auditimin e këtij viti dhe japim një opinion formal mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të vitit 2009.

Të gjeturat dhe konkluzionet tona të auditimit bazohen në dokumentacionin, informatat dhe shpjegimet të cilat na janë dhënë gjatë punës sonë të auditimit.

Lidhur me opinionin tonë të auditimit për pasqyrat financiare të ZPRK-ës, standardet ndërkombëtare përcaktojnë kriteret specifike të cilat rregullojnë llojin e opinionit që mund të jepet. Këto janë të përcaktuara më gjerësisht në Shtojcën 1.

V. Opinioni i Auditimit

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare *prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale në pozitën financiare të Zyrës së Presidentit të Republikës së Kosovës për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2009, në pajtim me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP) “Raportimi Financiar, në bazë të Kontabilitetit të Parasë se Gatshme” (ISSAI 400 Opinion i Pakualifikuar).

VI. Gjendja e Rekomandimeve të Vitit të Kaluar

Raporti ynë i auditimit të Pasqyrave Financiare për vitin 2008 kishte dhënë gjashtë rekomandime, prej tyre dy ishin implementuar plotësisht, dy ishin adresuar vetëm pjesërisht, derisa dy nuk ishin adresuar fare.

Çështjet ende të pa adresuara janë:

- Shpenzimet gjatë përdorimit të telefonit në ZPRK;
- Procedurat e prokurimit;

Ndërsa si çështje të cilat janë adresuar vetëm pjesërisht janë:

- Menaxhimi i pasurive; dhe
- Kontrolli i brendshëm.

Dështimi për t'i adresuar plotësisht rekomandimet tona ka dërguar tek ekzistimi i disa problemeve të njëjta sikur në vitin e kaluar. Prandaj kjo mund të kuptohet si jo gatishmëri e menaxhmentit në marrjen e veprimeve përmirësuese.

VII. Të gjeturat dhe rekomandimet kryesore të auditimit

VII.1 Realizimi Financiar në krahasim me Buxhetin e Aprovuar

Analiza e rezultateve në Pasqyrat Financiare kundrejt Buxhetit të Aprovuar tregon:

Tabela nr. 1. Buxheti fillestar, i rishikuar dhe ekzekutimi i tij për tri vitet e fundit të shprehura në 000

Përshkrimi	Buxheti Fillestar 2009	Buxheti i Rishikuar 2009	Buxheti Final 2009	Aktual 2009	Aktual 2008	Aktual 2007
Granti Qeveritar (BKK)	2,472	2,839	2,839	1,188	1,195	1,071
Të hyrat vetanake				0	0	0
Granti i jashtëm				0	0	0
Paga dhe Mëditje	213	263	263	217	179	255
Mallra dhe Shërbime	1,038	1,098	1,098	924	975	779
Shërbime Komunali	52	52	52	16	25	29
Shpenzimet Kapitale	1,100	1,350	1,350	0	0	0
Subvencione	68	75	75	30	16	8
Gjithsej Shpenzimet	2,472	2,839	2,839	1,188	1,195	1,071

Buxheti i tërësishëm fillestar i ZPRK-së për vitin 2009 ishte: 2,471,891€, derisa me rishikim ishte rritur për 366,998€ duke arritur në 2,838,889€.

Rritja e buxhetit kishte ndodhur në kategorinë e pagave dhe mëditjeve, mallrave dhe shërbimeve, shpenzimeve kapitale dhe në subvencione (siç shihet në tabelën nr.1).

Rritja në kategorinë e pagave dhe mëditjeve ka ndodhur për shkak të rritjes së vlerës së koeficienteve në fillim të vitit për shërbyesit civil, ndërsa në kategorinë e kapitaleve me qëllim të blerjes së veturave për Presidentin.

Shpenzimet e realizuara për vitin 2009 ishin 1,187,678€ apo 42% i buxhetit të rishikuar.

Mos realizimi në tërësi i buxhetit të planifikuar kishte ndodhur për shkak të dështimit në realizimin e dy projekteve kapitale në vlerë prej: 1,350,000€, njëri për realizimin e projektit “Shtëpia e Bardhë” në vlerë prej 1,100,000€ ndërsa tjetri për “Blerje te veturave” 250,000€. Për më tepër shpalosje shikoni kapitullin VII.3.1.3 të këtij raporti.

VII.2 Pasqyrat Financiare

VII.2.1 Cilësia e informatave

Pasqyrat Financiare për vitin e përfunduar me 31 Dhjetor 2009 janë në përputhshmëri të plotë me të dhënat e SIMFK dhe evidencat kontabël të mbajtura brenda Organizatës Buxhetore.

Përveç SIMFK-se, ZPRK ka të zhvilluar edhe sistemin përkatës të brendshëm të kontabilitetit i cili ofron një besueshmëri të evidencave financiare dhe ndihmon për përgatitjen e pasqyrave financiare.

VII.2.2 Pajtueshmëria në lidhje me raportimin e jashtëm

Bazuar në LMFPP nr. 03/L-048 dhe Udhëzimin Administrativ 20/2009 për raportim vjetor të OB.

Të gjitha organizatat buxhetore të cilat pranojnë mjete nga BKK-ja janë të obliguara të dorëzojnë në Departamentin e Thesarit në MEF pasqyrat financiare në bazë të standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit për sektorin publik deri më 31 Janar 2010.

Kemi konstatuar se ZPRK kishte përgatitur pasqyrat financiare në pajtim me SNKSP, “Raportimi Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme”. Ato ishin përgatitur vetëm në gjuhën shqipe, ishin nënshkruar nga personi i autorizuar dhe dorëzuar në MEF brenda afatit ligjor.

Përveç PF të fund vitit, ZPRK kishte përgatitur raporte financiare tremujore dhe i kishte dorëzuar rregullisht te Ministri për Ekonomi dhe Financa.

VII.3 Realizimi i Buxhetit

VII.3.1 Menaxhimi i Shpenzimeve

VII.3.1.1 Pagat dhe Mëditjet

ZPRK ka 41 të punësuar dhe gjatë vitit 2009 shpenzimet për paga ishin 217,381€ ose 18.3% e shpenzimeve të përgjithshme vjetore.

Ne kemi testuar shpenzimet e pagave dhe mëditjeve, kemi kontrolluar një proces të rekrutimit (i vetmi rekrutim) gjatë vitit 2009 për të vlerësuar rregullsinë e përzgjedhjes së kandidatit.

Të gjeturat:

ZPRK ka 19 pozita të lira të pa plotësuar me personel. Kjo situatë krijon suficit të mjeteve të buxhetuara në këtë kategori. Në kategorinë paga dhe mëditje, mjete të buxhetuara ishin 263,093€, ndërsa të shpenzuara ishin 217,381€ respektivisht 82.6%. Diferenca e tyre ka ndodhur që kur ZPRK nuk ka qenë në gjendje të bëjë rekrutimin e stafit sipas planit për shkak të zyrave të pamjaftueshme.

Konkluzioni

ZPRK nuk ka arritur të krijojë parakushtet të nevojshme para planifikimit për punësimin e stafit shtesë. Dështimi në plotësimin e numrit të personelit të nevojshëm dhe në përputhje me fondet e ndara, përveç që mund të shkaktoj suficit të mjeteve, do të ndikoj edhe në funksionimin në tërësi të administratës së ZPRK-s.

Rekomandimi 1

Rekomandojmë Sekretarin e Përhershëm të ZPRK-së të sigurojë:

- Marrjen e masave të përshtatshme për të krijuar parakushtet të nevojshme për punësimin e stafit të nevojshëm për kryerjen efektive të detyrave; dhe
- Planifikimin e mirë të numrit të personelit dhe të buxhetit për kategorinë e pagave dhe mëditjeve në mënyrë që të evitohet krijimin e suficitit.

VII.3.1.2 Mallrat dhe Shërbimet

Shpenzimet e ZPRK-së, për Mallra dhe Shërbime në vitin 2009 ishin në vlerë prej 924,435€. Kjo kategori e shpenzimeve merr pjesë me 77.84% në shpenzimet e tërësishme.

Në këtë kategori ekonomike të shpenzimeve ne kemi identifikuar mangësi në praktikën menaxheriale si dhe dobësi të kontrolleve të brendshme dhe kemi rekomanduar menaxhmentin të marrë masa përmirësuese si parakusht për evitimin e situatës ekzistuese.

Të gjeturat:

Shpenzime pa procedura të prokurimit

- Sipas kornizës ligjore dhe praktikave të mira të rekrutimit të personelit, kontratat mbi vepër duhet të jenë afatshkurtra dhe të rezultojnë përmes procedurave të rregullta të prokurimit.
Gjatë auditimit të shpenzimeve për shërbime kemi vërejtur se këshilltarët e Presidentit janë të kontraktuar si punëtor me kontratë mbi vepër dhe kohëzgjatja e kontratës së tyre është deri në përfundim të mandatit të presidentit.
Gjithashtu këshilltarët në fjalë ende vazhdojnë të paguhen nga buxheti për mallra dhe shërbime në vend që të paguhen përmes listës së pagave nga kategoria e pagave dhe mëditjeve.
- Pagesa përmes UOP-së ishin bërë edhe për shërbime intelektuale për specialist dhe dizajnerë të Ueb faqës. UA nr. 02/39 i kryeministrit, kërkon që pagesa e shtesave të bëhet përmes sistemit të pagave dhe mëditjeve. Ne kemi vërejtur se pagesa është bërë nga kategoria e mallrave dhe shërbimeve përmes UOP-së.

Përdorim jo adekuat i llojit të procedurave të prokurimit dhe mangësi në specifikacione teknike

- Ligji i prokurimit rregullon që në fillim të vitit të planifikohet vlera e blerjes së mallrave dhe shërbimeve apo investimeve kapitale. Varësisht nga vlera përcaktohet edhe lloji i metodës së prokurimit që do të përdoret. Për vlerat mbi 10,000€ përdoret procedura e hapur e prokurimit.
Ne kemi vërejtur se Presidenca i është shmangur procedurës së hapur dhe ka praktikuar procedurë të kuotimit të çmimit, edhe pse vlera e tërësishme e pagesave gjatë vitit ishte; 24,952€ (Furnizim me medalje të arta).
- Kemi vërejtur gjithashtu ndarje të blerjeve duke rezultuar me anashkalim të procedurës së kuotimit dhe përdorim të procedurës për blerje një burimore. Kërkesat për blerje kishin specifikacione teknike të pa qarta, poashtu edhe faturat e ofruara nga operatorët ekonomik nuk kanë përshkrim të qartë të artikujve të blerë.
- Nuk ishin specifikuar karakteristikat e pajisjeve të blera. (Blerja dhe dorëzimi i kompjuterëve të dhuruar nga Presidenti i Republikës së Kosovës nëpër shkollat fillore).

Konkluzioni

Këshilltarët e Presidentit janë personel i emëruar politik dhe nuk duhet të trajtohen si të punësuar me kontratë mbi vepër.

Dobësitë e theksuara në ZPRK në kuptimin e lëshimeve procedurale, në ekzekutimin e procedurave të prokurimit janë dëshmi se sistemi i prokurimit nuk është plotësisht në përputhje me kornizën ligjore. Po ashtu, niveli i transparencës dhe konkurrencës së lirë është jo plotësisht i dokumentuar. Këto dobësi mund të rezultojnë në përzgjedhje të OE jo të favorshëm ekonomikisht.

Rekomandimi 2

Rekomandojmë Sekretarin e Përhershëm të ZPRK-së të sigurojë se:

- Këshilltarët e Presidentit trajtohen si të punësuar të rregullt të ZPRK-së, duke u procesuar në listën e rregullt të pagave (payroll) dhe duke u paguar nga kategoria e pagave dhe mëditjeve;
- Janë përdorur procedura të hapura, të prokurimit duke e evituar ndarjen e blerjeve në procedurë të kuotimit për të njëjtin lloj të blerjes; dhe
- Për çdo prokurim të realizuar përgatiten specifikacione teknike të qarta, konkrete dhe të sakta.

VII.3.1.3 Investimet Kapitale

ZPRK në vitin 2009 në kategorinë e Investimeve Kapitale kishte të buxhetuar 1,350,000€. Nga kjo vlerë për projektin “Shtëpia e Bardhë” ishin ndarë 1,100,000€ ndërsa për “Blerje të veturave” 250,000€.

Projekti i Shtëpisë së Bardhë ishte planifikuar qysh para katër vitesh. Në secilin vit kanë qenë të ndara mjetet financiare, por ZPRK nuk ka treguar përpjekje të mjaftueshme që të realizoj projektin.

Ndërsa për blerjen e veturave mjetet ishin ndarë me rishikim buxhetor, edhe për kundër përpjekjeve në fund të vitit për të arritur ta realizojnë këtë blerje, procesi kishte dështuar.

Bazuar nga këto dëshmi kemi vërejtur se ZPRK nuk ka bërë asnjë shpenzim gjatë vitit 2009 për investime kapitale.

Konkluzioni

Dështimi në realizimin e investimeve kapitale reflekton dobësi menaxheriale duke krijuar suficit të lartë, ngrirje të mjeteve financiare dhe pamundësi të përdorimit efikas të tyre.

Rekomandimi 3

Rekomandojmë Sekretarin e Përhershëm të ZPRK-së të sigurojë se:

- Janë realizuar investimet të cilat kanë qenë të planifikuara dhe për të cilat mjetet financiare ishin në dispozicion.

VII.4 Menaxhimi i Prokurimit

ZPRK, gjatë vitit 2009 kishte zhvilluar gjithsej 156 aktivitete të prokurimit, me vlerë 526,199€.

Auditimi ynë ka marrë për testim nëntë mostra. Prej tyre, tre prokurime me vlerë të mesme 85,431€; pesë prokurime me vlerë të vogël 21,684€ si dhe prokurime me vlerë minimale një 201€.

Vlera e përbashkët e mostrave të audituara arrijnë shumën prej 118,215.33€ apo 22.5% nga shpenzimet e tërësishme përmes prokurimit.

Të gjeturat:

Të gjeturat e paraqitura në nën-kapitujt e mësipërm të këtij raporti demonstrojnë se në disa raste ZPRK kishte zhvilluar procedurat e prokurimit duke mos ju përmbajtur plotësisht kërkesave ligjore të Prokurimit Publik dhe praktikave më të mira.

Ne, gjatë auditimit të ZPRK-së kemi gjetur shembujt të devijimeve nga Ligji i Prokurimit Publik, ndër të cilët i përmendim me poshtë:

- Dështim në përgatitje të qarta të specifikacioneve teknike për blerjet e synuara;
- Ndarje e blerjeve me qëllim të shmangies nga procedurat e hapura të prokurimit; dhe
- Mungesë të konkurrencës së hapur dhe transparencës.

Konkluzioni

Menaxhimi i prokurimit në ZPRK gjatë vitit 2009 ishte i përcjellur nga dobësitë e natyrave të ndryshme. Dobësitë e vërejtura më shumë janë të ndërlidhura me pajtueshmërinë ligjore dhe aktivitetet e sistemit të kontrollit të brendshëm.

Dobësitë e tilla shtojnë shqetësimet se sistemi i kontrollit të brendshëm në ZPRK nuk funksionon në nivelin e duhur dhe kjo mund të sjellë menaxhimin jo të mirë të parasë publike.

Rekomandimi 4

Rekomandojmë Sekretarin e Përhershëm të ZPRK-së të sigurojë:

- Që sistemi ekzistues i kontrollit të brendshëm në fushën e prokurimit është duke funksionuar siç duhet dhe është përdorur për qëllime të eliminimit të dobësive të theksuara më lartë.

VII.5 Menaxhimi i Pasurisë

E gjetura:

ZPRK kishte mbajtur regjistrat mbi pasuritë dhe kishte bërë inventarizimin në fund të vitit.

Megjithatë kemi vërejtur se:

- Regjistrat në fjalë nuk i përmbajnë të gjitha informatat e parapara me Udhëzim Administrativ të Thesarit 2005/11;

- Regjistri i pasurisë së ZPRK i raportuar nga zyrtari i pasurisë ishte me kosto historike dhe nuk ishte kalkuluar zhvlerësimi i akumuluar, siç e kërkon; ky udhëzim.
- Regjistri i pasurisë së ZPRK-së, i raportuar në SIMFK nuk ishte i saktë sepse nuk i përfshinte të gjitha pasuritë. Shumat origjinale dhe ato të zhvlerësimit nuk ishin të sakta, sepse të disa pasuri vlerat janë me kosto historike e të disa me vlerën neto; dhe
- Gjithashtu, kalkulimi i zhvlerësimit nuk ishte bërë në harmoni me normat e zhvlerësimit.

Gjatë ekzaminimit të pasurive në depo kemi vërejtur se shumica nga to janë pjesërisht të dëmtuara dhe mirëmbajtja e tyre është e një niveli jo të mirë.

Konkluzioni

Vlera e pasurive e prezantuar në raportin e ZPRK-së nuk harmonizohet me raportin e pasurive sipas thesarit dhe me vlerën e prezantuar në PF.

Mos zbatimi i UA mbi menaxhimin e pasurive qeveritare ka ndikuar që regjistrat e raportuar mos të ofrojnë informata të sakta për pasurinë e zyrës së Presidentit.

Rekomandimi 5

Rekomandojmë Sekretarin e Përhershëm të ZPRK-së të sigurojë:

- Se është bërë regjistrimi i të gjitha pasurive, duke e kalkuluar zhvlerësimin në përputhje me kornizën e aplikueshme ligjore dhe është bërë raportimi në pasqyra financiare me vlerën e saktë të tyre;
- Formimin e një komisioni për vlerësimin e pasurive që janë në depo dhe ndërmarrjen e hapave për trajtimin adekuat të tyre.

VII.6 Menaxhimi i obligimeve të papaguara (borxhit)

Pasqyra e obligimeve të pa paguara ndaj furnitorëve në fund të vitit 2009 ishte në vlerë prej 353,334€. Nga të cilat 330,046€ ishin borxhe të vjetra, ndërsa 23,288€ ishin obligime të vitit 2009, të cilat barten për pagesë në vitin fiskal 2010. Obligimet e vitit 2009 ishin kryesisht nga furnizimet e pa paguara

Shkaqet që kanë ndikuar në mos kryerjen e këtyre pagesave janë pranimi i faturave me vonesë në fund të vitit kur Thesari veç kishte ndërprerë kryerjen e pagesave si shkak i mbylljes së vitit fiskal.

Vlera më e madhe e obligimeve ishin dy fatura të vjetra, njëra ishte e vitit 2005 me vlerë 180,401€ dhe tjetra e vitit 2007 me vlerë 149,646€, që ishin dashur të shpalosen si detyrime kontingjente në një pjesë tjetër të PF e jo si obligime të papaguara.

Konkluzioni

Dobësitë të përmendura më lartë reflektojnë me gabime për shkak të neglizhencës, të cilat kanë mundur të shkaktojnë keqkuptim në prezantimin e informatave financiare.

Rekomandimi 6

Rekomandojmë Sekretarin e Përhershëm të ZPRK-së të sigurojë:

- Se të gjitha detyrimet kontingjente janë prezantuar në pasqyrat financiare në pjesën përkatëse e jo në pjesën e obligimeve të papaguara; dhe
- Se të gjitha faturat e pranuar janë të paguara me kohë para mbylljes të vitit financiar.

VII.7 Sistemet e Kontrollit të Brendshëm

Rastet e mëposhtme tregojnë se kontrolli i brendshëm financiar nuk ishte plotësisht funksional:

Në kontratë për servisimin e automjeteve më pak pjesë këmbimi janë pranuar se sa janë paguar, pesë janë pranuar, gjashtë janë paguar; dhe

Pagesa nga buxheti i vitit 2009 të obligimeve të vitit të kaluar të pa prezantuar në Pasqyrat Financiare të vitit 2008 si obligime të entitetit që barten për vitin e ardhshëm.

Për më tepër, një numër i rekomandimeve nga viti i kaluar nuk janë adresuar, dhe kur i shtohet konkluzioni për ekzekutimin e bugjetit 2009, jep indikacione për një sistem të pakenaqshëm të kontrollit të brendshëm.

Konkluzioni

Kjo situatë shkakton rrezik në menaxhim joadekuat të parasë publike. Pavarësisht përmirësimeve të vërejtura, kushtet e kontrollit të brendshëm duhet forcuar më tej.

Rekomandimi 7

Rekomandojmë Sekretarin e Përhershëm të ZPRK-së të sigurojë :

- Përmirësimin e kushteve të kontrollit të përgjithshëm duke forcuar projektimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm, zbatimin e duhur të tyre si dhe nxitjen e përcjelljeve të këtyre kontrolleve; dhe
- Kontrolle adekuate për: kërkesat për blerje, zotimin e mjeteve, pranimin e blerjeve, pagesat e artikujve të blerë, limitet e përdorimit të telefonave, procesin e prokurimit dhe menaxhimit të pasurive.

VII.8 Auditimi i Brendshëm

Një sistem efikas i kontrollit të brendshëm i ndihmon Menaxhmentit të ZPRK-së në arritjen e objektivave të tyre për ofrimin e shërbimeve më të mira dhe përdorimit sa më të mirë të parave publike. Ai duhet ta ketë për synim përmirësimin e kontrolleve për të siguruar raportim të besueshëm financiar, përfitim maksimal, ruajtjen e pasurive të paluajtshme dhe respektimin e ligjeve dhe rregulloreve. Një Auditim i Brendshëm funksional duhet të jetë pjesë e sistemit të kontrollit të brendshëm pasi që mund të ofrojë siguri rreth përshtatshmërisë së sistemit dhe të japë rekomandime për përmirësim.

Gjatë auditimit tonë, ne kemi analizuar raportet dhe të gjeturat e tyre të cilat mbulojnë vitin 2009.

Njësia e Auditimit të Brendshëm e përbërë prej një auditori dhe nga katër auditime të planifikuar për vitin 2009, kishte kryer gjithsej dy auditime, në lidhje me:

- Procedurat e prokurimit; dhe
- Shpenzimet e mallrave dhe shërbimeve.

Fushat e audituara ishin përfshirë duke aplikuar qasjen e bazuar në rrezik dhe ishin të një kualiteti të arsyeshëm. 80% e auditimeve të përfunduara mbulojnë vitin 2008, ndërsa 20% vitin 2009.

ZPRK ka të themeluar komitetin e Auditimit të Brendshëm, por ky komitet nuk ka arritur të mbajë asnjë takim pune gjatë vitit 2009.

Konkluzioni

Auditimet e kryera nga NjAB gjatë vitit 2009 kishin mbuluar kryesisht periudhën e vitit 2008 gjë që nuk korrespondon me vitin të cilin ne e kemi mbuluar me auditimin tonë. Ne besojmë që auditimi i brendshëm ka nevojë të forcohet më tej, me theks të veçantë në drejtim të proceseve për vitet në vazhdim.

Rekomandimi 8

Rekomandojmë Sekretarin e Përhershëm të ZPRK-së të sigurojë:

- Përbushjen në tërësi të planit vjetor të Auditimit të Brendshëm;
- Që auditimi i brendshëm të mbulojë vitin aktual dhe duke i dhënë një siguri mbi praktikat aktuale të kontrollit të brendshëm; dhe
- Që Komiteti i Auditimit të Brendshëm do të jetë në drejtimin e duhur.

VII. 9 Konkluzion i Përgjithshëm për Menaxhmentin e Zyrës së Presidentit të Republikës së Kosovës

Menaxhmenti i ZPRK-së ende nuk kishte arritur të krijojë plotësisht parakushtet e nevojshme për një menaxhim të duhur të sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Dobësive që ne ju jemi referuar në këtë raport, na kanë bërë që të vijmë deri të një konkluzion i përgjithshëm se:

- Ende nevojiten përpjekje në mënyrë që menaxhmenti i ZPRK-së të ndërmarrë masat e nevojshme në përmirësimin e kontrollit menaxherial;
- Menaxhmenti i ZPRK-së duhet të marrë masa të mëtutjeshme për realizimin efikas të buxhetit, në veçanti të projektet kapitale të cilat nuk kanë shënuar rezultate të mjaftueshme; dhe
- Sistemi i Kontrollit të Brendshëm të sigurohet se është funksional dhe të arrijë qëllimet.

Në këtë kuptim ne rekomandojmë menaxhmentin që të rishikoj praktikat, sistemet dhe proceset ekzistuese si dhe të analizoj situatën brenda atyre fushave me mangësi të theksuara, të ndërmerr veprime të mëtutjeshme përmirësuese që do të përkrahin arritjen e objektivave të përgjithshme.

Shtojca 1

Llojet e ndryshme të Opinioneve të Auditimit të zbatuara nga ana e ZAP në Raportet Vjetore të Auditimit për vitin 2009

(e shkëputur nga ISSAI 400)

9. Një opinion i auditimit normalisht është një format standard, ndërlidhur me pasqyrat financiare si tërësi, duke shmangur nevojën për të caktuar gjatësinë e saj por duke bartur sipas natyrës së saj një kuptim të përgjithshëm tek lexuesit sipas kuptimit të saj. Natyra e këtyre fjalëve do të ndikohet nga korniza ligjore të auditimit, por përbërja e opinionit duhet të tregoj qartë a është i pakualifikuar apo i kualifikuar, apo nëse është i kualifikuar në disa çështje të caktuara apo është opinion i kundërt (paragrafi 14), apo është mohim i opinionit (paragrafi 15).

10. **Një opinion i pakualifikuar** jepet kur auditori është i kënaqur në të gjitha aspektet materiale që:

(a) pasqyrat financiare janë përgatitur duke shfrytëzuar baza dhe politika të pranuar të kontabilitetit të cilat janë zbatuar në mënyrë konsistente (të qëndrueshme);

(b) pasqyrat janë në pajtim me kërkesat statusore dhe rregulloret relevante;

(c) pamja e paraqitur në pasqyrat financiare janë në përputhje me njohuritë e auditorit në lidhje me entitetin e audituar;

(d) është një shpalosje adekuate e të gjitha çështjeve materiale relevante për pasqyrat financiare.

11. **Theksi i çështjeve.** Në disa rrethana auditori mundet të konsideroj se lexuesi nuk do të kuptoj në mënyrë të duhur pasqyrat financiare nëse vëmendja është përqendruar në çështje të pazakonshme apo të rëndësishme. Si një rregull e përgjithshme, auditori kur jep një opinion të pakualifikuar kjo nuk i referohet ndonjë aspekti specifik të pasqyrave financiare në opinionin e tij në rast se kjo mund të interpretohet gabimisht si opinion i kualifikuar. Me qëllim të shmangies së kësaj përshtypjeje, referencat që janë menduar si; nënvizim i çështjes; gjinden në paragrafët e ndara nga opinionin. Sidoqoftë, auditori nuk duhet të përdor nënvizimin e çështjes për të përmirësuar mungesën e shpalosjeve të duhura në pasqyrat financiare apo si alternativ, zëvendësim për kualifikim të opinionit.

12. Auditori mund të mos jetë në gjendje të shpreh një opinion jo të kualifikuar kur ekziston një nga ato rrethana dhe në gjykimin e auditorëve, afektin e tyre është ose mund të jetë materiale për pasqyrat financiare:

(a) Ka pasur limitime në fushëveprimin e auditimit;

(b) Auditori konsideron që pasqyrat janë jo komplete apo çorientues apo ekziston një ndarje e pajustificuar nga standardet e pranueshme të kontabilitetit; apo

(c) Ekzistojnë paqartësi që ndikojnë në pasqyrat financiare.

13. Opinioni i Kualifikuar. Aty ku auditori nuk pajtohet apo nuk është i sigurt në lidhje me një ose me tepër artikuj të veçantë në pasqyrat financiare e që janë materiale por jo edhe fundamentale në kuptimin e pasqyrave, duhet të jepet një opinion i kualifikuar. Formulimi i opinionit normalisht tregon një rezultat të kënaqshëm ndaj subjektit të audituar, sa i përket një pasqyre të qartë dhe koncize, të çështjeve të mospajtitimit apo edhe të paqartësive që ngrisin opinionin e kualifikuar.

I ndihmon përdoruesit e pasqyrave nëse efekti financiar i paqartësisë apo edhe i mosmarrëveshjeve është përcaktuar nga ana e Auditorit edhe pse kjo nuk është gjithmonë praktike apo relevante.

14. Opinioni i Kundërt. Aty ku Auditori nuk ka mundësi të jap një opinion mbi pasqyrat financiare në tërësi, për shkak të mosmarrëveshjeve që është aq thelbësore ngase e minon pozitën e prezantuar në vazhdim që opinionin që kualifikohet në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, atëherë jepet opinionin i Kundërt. Formulimi i një opinionin të tillë e bën të qartë se pasqyrat financiare nuk janë prezantuar në mënyrë të drejtë, duke specifikuar qartë dhe në mënyrë koncize të gjitha çështjet e mosmarrëveshjeve. Përsëri, është një ndihmesë që efekti financiar mbi pasqyrat financiare përcaktohet aty ku duhet dhe është praktik.

15. Mohimi i Opinioneve. Aty ku Auditori nuk mund të jep opinion në lidhje me pasqyrat financiare, të marrë si tërësi për shkak të paqartësisë apo restriksioneve të fushëveprimit që është thelbësor që një opinion që është i kualifikuar në aspekte të caktuara nuk do të jetë adekuat, jepet opinionin i kundërt. Formulimi i një opinionin të tillë të kundërt e bën të qartë që një opinion nuk mund të jepet, duke specifikuar në mënyrë të qartë dhe koncize të gjitha çështjet e paqarta.

16. Është bërë zakon që ILA të ofrojnë një raport të detajuar për të plotësuar opinionin në rrethana në të cilat është e pamundur të jepet një opinion jo i kualifikuar.

Shtojca II: Komentet e ZPRK-së dhe Përgjigja e ZAP-it ndaj Komenteve

Menaxhmentit të ZPRK-së i është dhënë mundësia për të dhënë komente mbi draftin e këtij raporti. Menaxhmenti ka dhënë një numër komentesh të cilat i kanë qartësuar çështjet e ngritura dhe më pas janë ndryshuar. Çështjet e papërfunduara, për të cilat ne si auditorë dhe entiteti i audituar ende kemi pikëpamje të ndryshme, janë si më poshtë:

REKOMANDIMET	Pajtohe mi	Pajtohemi pjesërisht	Nuk pajtohemi	Komentet e ZPRK-ës	Komentet e ZAP-it
<p>Rekomandimi 1</p> <p>Planifikim më të mirë të numrit të stafit dhe të buxhetit për kategorinë e pagave dhe mëditjeve në mënyrë që të arrijë ta eliminojë suficitin.</p>		x		ZPRK-ës nuk ka arrit të bëjë punësimin e stafit të parapare shkak i mungesës se hapësirës për zyre dhe punë në objektin aktual, dhe marrja me qira e një hapësire për zyra shtesë do të ndikonte në rritjen e shpenzimeve.	Menaxhmenti i ZPRK-ës jep arsye të ndodhjes së mangësive, por nuk e mohon të gjeturën dhe rekomandimin e auditorit, andaj ne inkurajojmë Menaxhmentin të vazhdoj përpjekjet për implementimin e tij.
<p>Rekomandimi 2</p> <p>Këshilltarët e Presidentit trajtohen si të punësuar të rregullt të ZPRK-s, duke u proceduar në listën e rregullt të pagave (payroll) dhe duke u paguar nga kategoria e pagave dhe mëditjeve.</p> <p>Janë përdor procedura të hapura, të prokurimit duke e evituar ndarjen e blerjeve në procedurë të kuotimit për të njëjtin lloj të blerjes.</p>				ZPRK do të kërkoj buxhet shtesë me rishikim në mënyrë që të mbulohen pagat e stafit politik.	Menaxhmenti i ZPRK-së pajtohet me të gjeturën dhe zotohet se do ta implementoj rekomandimin e Auditorit.

Për çdo prokurim të realizuar përgatiten specifikacione teknike të qarta, konkrete dhe të sakta për cilindo lloj të prokurimit.					
Rekomandimi 3 Se janë realizuar investimet të cilat kanë qenë të planifikuara dhe për të cilat mjetet financiare ishin në dispozicion.		x		Projekti i paraparë për investime kapitale është në procedurë të reduktimit në harmoni me kërkesat aktuale të ZPRK dhe mundësive–kostos buxhetore.	Nga komentet vërejmë se Menaxhmenti i ZPRK-së nuk e mohon të gjeturën tonë dhe shpjegon se është duke punuar drejt implementimit të rekomandimit të Auditorit.
Rekomandimi 4 Përforcim më të theksuar të kontrollit të brendshëm në fushën e prokurimit publik në mënyrë që të eliminoj dobësitë e theksuara më lartë.		x		Stafi menaxhues është i interesuar që gjithëherë procedurat për funksionim të kontrollit të brendshëm të jenë adekuate.	Menaxhmenti i ZPRK-së pajtohet me të gjeturën dhe zotohet se do ta implementoj rekomandimin e Auditorit.
Rekomandimi 5 Se është bërë regjistrimi i të gjitha pasurive, duke e kalkuluar zhvlerësimin në përputhje ,e kornizën e aplikueshme ligjore në lidhje me menaxhimin e pasurive qeveritare dhe duke raportuar me vlerën e saktë në pasqyrat financiare të ZPRK-ës.		x		Inventarizimi i pasurisë është bërë sipas rregullave të kërkueshme, tani është duke u punuar në programin e ri dizajnuar që përshtatet me Udhëzimin Administrativ Nr. 21/2009 dhe poashtu në dakordim me SIMFK.	Nga komentet vërejmë se Menaxhmenti i ZPRK-së nuk e mohon të gjeturën tonë dhe shpjegon se është duke punuar drejt implementimit të rekomandimit të Auditorit.
Rekomandimi 6 Se të gjitha detyrimet kontingjente janë prezantuar në		x		Ka qenë një gabim teknik në prezantim.	Menaxhmenti i ZPRK-ës pajtohet me të gjeturën dhe

pasqyrat financiare në pjesën përkatëse e jo në pjesën e obligimeve të papaguara.					zotohet se do ta implementoj rekomandimin e Auditorit.
<p>Rekomandimi 8</p> <p>Përmbushjen në tërësi të planit vjetor të auditivit të brendshëm.</p> <p>Që përmes punës audituese NJAB ka mbuluar periudhën sa ma të afërt kohore të fushëveprimit nga koha e raportimit.</p> <p>Veprim funksional të Komitetit të auditimit të brendshëm duke ofruar kontribut në përforcimin e kontrollit të brendshëm.</p>		x		<p>Plani i përcaktuar nuk është realizuar tërësisht, mirëpo duhet të merren në konsideratë arsyet e dhëna.</p> <p>Fushëveprimi i përcaktuar në auditime ka mbuluar periudhat deri në fillimin e auditimit dhe kjo është përcaktuar në bazë të vlerësimit të rrezikut.</p> <p>Komiteti i Auditimit funksionon brenda ZPRK-ës.</p>	<p>Nga komentet vërejmë se Menaxhmenti i ZPRK-së nuk e mohon të gjeturën tonë, por shpjegon se është duke punuar në adresimin e problemeve që lidhen me rekomandimin e dhënë të Auditorit. Ndërsa sa i përket funksionimit të Komitetit të Auditimit, ne edhe me komentet nuk kemi pranuar dëshmi të mbajtjes së ndonjë takimi apo veprimeve të zhvilluara të tij gjatë vitit 2009.</p>

Më tutje, Menaxhmenti është zotuar që do t'i bëjë të gjitha përpjekjet për t'i adresuar të gjitha rekomandimet e dhëna.